

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8321/2021
08.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца „АА“ из ..., Република Северна Македонија, чији је пуномоћник Ненад Вулетић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Краљеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 419/21 од 28.09.2021. године, у седници већа одржаној 08.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 419/21 од 28.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 419/21 од 28.09.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Суботици Прр1 3/20 од 26.05.2021. године у одбијајућем делу захтева, а усвојена жалба тужене и првостепена пресуда преиначена у усвајајућем делу, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу, на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, исплати износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 17/2015 који се води пред Привредним судом у Краљеву, у износу од 58.561.330,02 динара, са законском затезном каматом од 09.10.2020. године до исплате и обавезан тужилац да туженој накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 46.050,00 динара и трошкове жалбеног поступка у износу од 92.100,00 динара, а одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити се наводима ревизије одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у пословном односу са стечајним дужником „Фабрика уља“ а.д. Крушевац- у стечају. Пресудом на основу признања Привредног суда у Краљеву П 1023/2013 од 09.01.2014. године обавезан је тужени „Фабрика уља“ а.д. Крушевац- у реструктурирању да на име повраћаја датог аванса исплати овде тужиоцу износ од 397.473,36 евра, са припадајућом домицилном каматом, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 585.000,00 динара. Над „Фабрика уља“ а.д. Крушевац отворен је стечајни поступак 06.07.2015. године, а решење о банкротству донето је 26.01.2016. године. Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања Привредног суда у Краљеву Ст 17/15 од 29.03.2016. године признато је потраживање овде тужиоца као извршног повериоца према стечајном дужнику Фабрика уља“ а.д. Крушевац- у стечају у износу од 58.561.330,02 динара и исто је сврстано у трећи исплатни ред.

Пре отварања стечајног поступка, дана 16.03.2012. године Агенција за приватизацију је донела одлуку о реструктурирању субјекта приватизације Акционарског друштва Прима М индустрија прехранбених производа и јестивих уља Крушевац. Из ове одлуке произлази да је 20.07.2004. године пред Другим општинским судом у Београду закључен уговор о продаји друштвеног капитала путем јавног тендера ДП „Фабрика уља“ и то између Агенције за приватизацију и купца ББ П/20В 1730/2004. У поступку контроле извршења уговора утврђено је да купац капитала субјекта приватизације ни у накнадно остављеном року није испоштовао своје уговорне обавезе, па је предметни уговор о продаји раскинут. На основу члана 41а став 2. Закона о приватизацији капитал који је био предмет продаје након раскида уговора о продаји капитала преноси се акцијском фонду. Агенција за приватизацију је правни следбеник акцијског фонда који је престао са радом, а по Закону о изменама и допунама Закона о агенцији за приватизацију („Службени гласник РС“ број 30/2010). Према извештају стечајног управника, стечај над „Фабрика уља“ а.д. Крушевац- у стечају није окончан. Из досадашњих продаја искључиво су намиривани разлучни повериоци, док стечајни повериоци нису.

Решењем Привредног суда у Краљеву Р4 Ст 462/20 од 06.05.2020. године утврђено је да је предлагачу, овде тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Привредним судом у Краљеву Ст 17/15 и наложено је стечајном судији да у року од 4 месеца предузме мере и радње у циљу уновчења имовине стечајног дужника и да у року од 30 дана обавести председника суда о конкретно предузетим мерама. Ово решење стечајни судија је примио 28.05.2020. године.

На дан отварања стечаја над „Фабриком уља“, а.д. Крушевац 06.07.2015. године, Агенција за приватизацију Београд је имала 143.065 акција од укупног броја акција 201.927, тако да је Агенција за приватизацију имала у власништву 70,8499 % укупног броја.

На овако утврђено чињенично стање, правилно је другостепени суд применио материјално право из одредби Закона о заштити права на суђење у разумном року и Закона о облигационим односима, када је оценио да није основан тужбени захтев захтев за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у висини признатог, а неисплаћеног потраживања тужиоца према стечајном дужнику „Фабрика уља“ а.д. Крушевац- у стечају у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Краљеву у предмету Ст 17/15.

Неосновано се ревизијом тужиоца оспорава правилност другостепене пресуде и указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, иако је тужиоцу решењем Привредног суда у Краљеву Р4 Ст 462/20 од 06.05.2020. године утврђена повреда права на суђење у разумном року, тужилац није доказао да је услед повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Краљеву Ст 17/15 претпео имовинску штету и да је она последица неадекватног поступања органа тужене за окончање тог поступка. Тужилац је након што је пресуда на основу признања Привредног суда у Краљеву П 1023/2013 од 09.01.2014. године, којом је утврђено потраживање тужиоца према „Фабрика уља“ а.д. Крушевац- у реструктурирању, снабдевена клаузулом извршности, а пре покретања стечајног поступка над стечајним дужником, имао могућност да покрене поступак принудне наплате свог потраживања, што није учинио, нити је доказао да је у моменту отварања стечајног поступка над стечајним дужником и у моменту када му је утврђена повреда права на суђење у разумном року на рачуну стечајног дужника било средстава из којих би се могло исплатити тужиочево потраживање, а да му иста нису исплаћена због неправилног и незаконитог рада тужене, што би био основ одговорности за накнаду имовинске штете у овом поступку.

Имајући у виду наведено и по оцени Врховног касационог суда тужилац није доказао постојање узрочно-последичне везе између штете коју трпи (у висини признатог, а неисплаћеног потраживања) и неадекватног поступања суда у стечајном поступку у циљу намирања тужиочевог потраживања, за коју штету изазвану повредом права на суђење у разумном року би била објективно одговорна тужена.

Поред наведеног, према одредбама материјалног права садржаних у чл. 32. став 1, 35. став 2. и 58. став 1. Устава Републике Србије, члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ” - Међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005, 7/2005, „Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 12/2010, 10/2015), члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и чл. 31. и 32. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС”, бр. 40/2015) тужена Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривике остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. У конкретном случају ненамирено потраживање тужиоца није потраживање запосленог из радног односа према стечајном дужнику, већ комерцијално потраживање из односа два привредна субјекта, за чију наплату тужена не може бити одговорна, имајући у виду све околности утврђене у

овом поступку, нарочито понашање тужиоца који је имао извршну пресуду, а није покренуо поступак за наплату свог потраживања пре него што је „Фабрика уља“ отишла у стечај.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је применом члана 414. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић